

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/2/2015
Identifikačné číslo spisu:	7014201022
Dátum vydania rozhodnutia:	20.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014201022.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky Z. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom Y., proti odporkyni Sociálnej poisťovni - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/59/2014-18 zo dňa 14. októbra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/59/2014-18 zo dňa 14. októbra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.04.2014 ako správne potvrdil.

Podľa právneho názoru krajského súdu je napadnuté rozhodnutie odporkyne v plnej miere zákonné a správne, odporkyňa dostatočne zistila skutkový stav veci a vyvodila z neho správny záver, s ktorým sa krajský súd v plnej miere stotožnil.

Krajský súd nezistil v konaní dôvody, pre ktoré by sa mal odchýliť od právnych názorov, ktoré zaujal Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach k aplikácii ustanovenia článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vo vzťahu ku kráteniu sumy starobného dôchodku za danej skutkovej situácie (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009). Výsluhový dôchodok priznaný navrhovateľke je potrebné podľa názoru krajského súdu považovať od dovŕšenia dôchodkového veku za starobný dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, t. j. za peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu situáciu, za ktorú sa poskytuje starobný

dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia. Z uvedeného dôvodu akceptujúc názory Najvyššieho súdu krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vydané v súlade so zákonom.

Vo včas podanom odvolaní navrhovateľka navrhla odvolaciemu súdu rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne ako nezákonné zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. Navrhovateľka odôvodnila podané odvolanie tým, že odporkyňa a ani krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali s ňou uvádzaným skutočnosťami, napriek tomu, že svoje závery opierajú o zovšeobecnený názor Najvyššieho súdu SR. Na podporu svojich tvrdení navrhovateľka poukázala na niekoľko rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pokiaľ ide o nezákonné odnímanie starobných dôchodkov podľa § 173i ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. a tiež na nález Ústavného súdu SR č. III. ÚS 300/06.

Navrhovateľka tvrdí, že odporkyňa ju neustále poškodzuje na jej právach, jednak, keď jej protizákonne odňala už raz priznaný starobný dôchodok, následne, keď jej na základe jej žiadosti opakovane odoprela znovupriznanie starobného dôchodku a tiež, keď jej na základe jej žiadosti o prepočítanie dôchodku znížila sumu starobného dôchodku bez vyriešenia protiprávneho stavu trvajúceho od roku 2003, odkedy jej mal starobný dôchodok podľa zákona patriť.

Podľa názoru navrhovateľky rozhodnutie odporkyne je nezákonné už len z dôvodu, že prepočítanie jednotlivých zvýšení sumy dôchodku (od 01.01.2010, od 01.01.2011, od 01.01.2012, od 01.01.2013 a od 01.01.2014) nemá oporu v zákone, nakoľko uvedené zvýšenia podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. patria k vyplácanej sume dôchodku k jednotlivým uvedeným dátumom. K dátumom, ku ktorým jej odporkyňa nanovo prepočítala sumy jednotlivých zvýšení, sa jej vyplácala iná suma dôchodku (vyššia - na základe rozhodnutia zo dňa 11.09.2009, resp. 21.09.2009), než z akej jej v súčasnosti vychádzajú priznané zvýšenia dôchodku.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil. Odporkyňa nepovažuje dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní za opodstatnené. Podľa jej názoru krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 14.10.2014. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20.01.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

Podľa § 112 ods. 3 zákona o sociálnom poistení dávka sa zníži, ak sa zistí, že sa dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

Podľa § 112 ods. 6 zákona o sociálnom poistení dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplácala.

Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) (ďalej len „Dohovor“) ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporkyne ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky uplatnenými v návrhu a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Zo spisu krajského súdu, ako aj z pripojeného administratívneho spisu, je zrejmé, že rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 10.07.2003 bol navrhovateľke odňatý starobný dôchodok od 12.08.2003. Správnosť a zákonnosť rozhodnutia potvrdil Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 5Sd/127/03-32 zo dňa 08.12.2003.

Na základe žiadosti navrhovateľky zo dňa 17.08.2009 bol navrhovateľke rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 11.09.2009 priznaný starobný dôchodok v sume 126,50 € mesačne. Z dôvodu súbehu nároku na vdovský príspevok sa navrhovateľke starobný dôchodok vyplácal v sume jednej polovice (63,30 € mesačne). Pre nárok a sumu starobného dôchodku bola navrhovateľke zhodnotená len doba získaná vo všeobecnom systéme poistenia.

Neformálnou žiadosťou zo dňa 10.11.2013 navrhovateľka požiadala odporkyňu o prepočet a priznanie starobného dôchodku k 01.10.2002, t.j. od dovŕšenia 55 rokov veku, pričom poukázala aj na to, že jej bol starobný dôchodok právoplatným rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 10.07.2003 odňatý.

Odporkyňa napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.04.2014 podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 112 ods. 3 a 6, § 259 ods. 1, § 82, § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení znížila navrhovateľke starobný dôchodok na sumu 56,90 € mesačne.

Navrhovateľka namietala, že jej odporkyňa znížila starobný dôchodok a že jej bol starobný dôchodok priznaný tri roky spätne od podania žiadosti o prepočet starobného dôchodku.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd správne rozhodol, keď napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil ako vecne správne. Z odôvodnenia rozhodnutia odporkyne vyplýva, že navrhovateľka získala najmenej 25 rokov zamestnania a vykonávala zamestnanie v služobnom pomere v II pracovnej kategórii 26 rokov vznikol jej nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. vo veku 57 rokov. Z dôvodu, že navrhovateľka vychovala aj dve deti sa jej veková hranica pre vznik starobného dôchodku v súlade s § 132 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. znížila na 55 rokov veku. Dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení), ktorý bol určený v súlade so zachovaním nárokov vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní vykonávaných v služobnom pomere do I. a II. kategórie funkcií, nastala situácia, že navrhovateľke vznikol nárok na starobný dôchodok a tiež na výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, a preto bolo potrebné na určenie sumy starobného dôchodku aplikovať aj článok 33 ods. 2 Dohovoru.

Odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie ustanoveného veku), môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Z dôvodu, že navrhovateľka je poberateľkou dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. plní funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľke do doby zamestnania bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku sa zníži podľa uvedeného článku 33 ods. 2 Dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového príspevku za celé roky. K článku 33 ods. 2 Dohovoru odvolací súd odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, ktorý sa vyjadril, že „príspevok za službu ako dávka sociálneho zabezpečenia, považovaný za výsluhový dôchodok, má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru“.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa postupovala správne, keď po zistení, že vyplácaná dávka starobného dôchodku navrhovateľke je vyššia ako novo vypočítaná suma dávky starobného dôchodku, znížila navrhovateľke dávku od 12.06.2014, t.j. odo dňa nasledujúcom po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa už dávka vyplatila (§ 112 ods. 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z.). Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 11.09.2009 bol priznaný navrhovateľke starobný dôchodok odo dňa 06.07.2009.

Odvolací súd sa stotožnil s výpočtom priznanej dôchodkovej dávky navrhovateľke tak, ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia odporkyne a rovnako odvolací súd považuje za zákonné aj zvýšenie starobného dôchodku navrhovateľky v zmysle § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. a príslušnými opatreniami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky od 01.01.2014 na sumu 56,90 € mesačne. Z uvedeného dôvodu odvolací súd nevyhovел námietke navrhovateľky týkajúcej sa nezákonnosti prepočítania jednotlivých zvýšení sumy starobného dôchodku.

Po preskúmaní rozhodnutia krajského súdu ako aj rozhodnutia odporkyne odvolací súd dospel k záveru, že odporkyňa ako aj krajský súd rozhodli správne a v súlade so zákonom ako aj ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Výsluhový dôchodok, ktorý bol priznaný navrhovateľke je potrebné považovať od dovŕšenia dôchodkového veku za starobný dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, t.j. za peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, za ktorú sa poskytuje starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže navrhovateľka v konaní nemala úspech a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.